

ד"ר עליזה ורדי - משביחת ההדרים המפורסמת ביותר בעולם – הלכה לעולמה

ענף ההדרים בישראל מרכין ראשו בצער, עם פטירתה של ד"ר עליזה ורדי ז"ל. ד"ר ורדי, ילידת 1935, החלה עבודתה במנהל המחקר החקלאי בשנת 1972. החל מראשית עבודתה ועד ליציאתה לגמלאות, בשנת 2004, עסקה ד"ר ורדי בטיפוח זני הדרים חדשים, בתחילה בשיתוף עם פרופ' פנחס שפיגל-רואי, ומתחילת שנות ה-90 כמנהלת ההשכלה בתחום ההדרים.

בשנים 1980 – 2000 היה ענף ההדרים בארץ על סף התמוטטות כללית, וזאת כתוצאה מהרכב הזנים המיושן שלו, חוסר רווחיות ותחרות קשה מצד יצרניות הדרים אחרות בעולם. ביחד עם ראשי מנהל המחקר באותה תקופה, פרופ' יואש ועדיה ז"ל וד"ר עודד ראובני ז"ל, ובמימון מאסיבי של מועצת ההדרים, יצא לדרך בשנת 1990 מיזם ענק שמטרתו לייצר זני הדרים ייחודיים ואיכותיים שיקנו למגדלים הישראליים יתרונות שיווקיים ע"פ המתחרים.

במשך תקופה קצרה יחסית, היטיבה ד"ר ורדי לבחור הורים נכונים לזנים העתידיים, שילבה פעולות תומכות כגון כיפופים לשבירת היוביניליות בזנים הצעירים, ע"מ להכניסם מוקדם יותר לפוריות, והקרינה זנים שנראו מבטיחים ע"מ להפחית בהם את מספר הזרעים.

עליזה, וצוותה המצומצם והמסור, שכלל את חנה, אהובה, אברהם ויוסי, ייצרה כ- 5,000 צאצאים חדשים בכל שנה, כאשר לצד ייצור אדיר זה, צריך כל שנה לברור את הצאצאים המבטיחים, להמשך העבודה.

עליזה הפיחה רוח חדשה בענף ההדרים בישראל, הזנים החדשים שפיתחה מהווים "מנוע הצמיחה" של הענף!

מגוון הזנים שפיתחה עצום ומגוון. תקצר היריעה מלמנות בכל שמותיהם: "אורה", "אור", "עידית" ו"יפית", "אדמוני" ו"אודם", "ראשון" ו"קדם", "מור", "וינולה", "נקטר".... וזו רק רשימה חלקית! מעל שליש מענף ההדרים בישראל (המונה כיום 192 אלף דונם), הוא מזנים שעליזה פיתחה, ובראשם הזן "אור", שמשתרע על פני 50 אלף דונם, ונחשב כמנדרינה הטובה בעולם! הפוטנציאל הכלכלי של תרומתה, עומד על למעלה ממיליארד שקל בשנה למגדלי ההדרים הישראליים, ועוד "כסף קטן" של כ-2 מל"ח כתמלוגים למדינה עבור המוצרים הפטנטים שפיתחה.

עליזה הייתה אישה מופלאה ונפלאה, שתענוג היה לעבוד עימה. גם בעשור האחרון, כגימלאית, הייתה בעניינים ושמחה (לשמחתנו) לעזור בעצה ובניסיונה הרב.

עליזה נחשבה כחוקרת מובילה בתחומה בעולם. מטפחי הדרים מסין, יפן, ארה"ב, איטליה, ספרד, דרום אפריקה ועוד, העריצו אותה, כיבדו אותה וקינאו בה בהצלחותיה, למרות שהיא תמיד הצטנעה, הן בעבודתה והן בהליכותיה.

מבחינתנו, ד"ר עליזה ורדי שהייתה ראויה לפרס ישראל זכתה לגדול בפרסים – "עשרות אלפי הדונם של הדרי ישראל הנטועים לכבודה, על עבודתה ותרומתה לחקלאות הישראלית". בחייה כבדנו את עליזה בשני פרסי הוקרה:

"חוקרת מצטיינת" מטעם ענף ההדרים – מועצת הצמחים
אות קנט ל"חקלאות פורצת דרך" בשנת 2011.

עם לכתה של עליזה ראוי היה שמנהל המחקר ימצא לנכון לבטא את תרומתה ופעילותה לחקלאות ישראל.
אנו רואים את עצמנו שותפים ומחויבים לכך בכל ליבנו.

עליזה יקרה .
לכי בשלום ובשקט , כפי שעשית כל חיך . אנו בפעילותינו והזנים הנהדרים שהורשת לנו , נהייה לך
הזיכרון הטוב ביותר . עפרוני אפילו קישט את קברך באשכולות יפהפיים שילוו אותך בדרכך .

טל וכל חבריך ומוקיריך בענף ההדרים

ד"ר עליזה ורדי - משביחת ההדרים המפורסמת ביותר בעולם – הלכה לעולמה

ענף ההדרים בישראל מרכין ראשו בצער, עם פטירתה של ד"ר עליזה ורדי ז"ל. ד"ר ורדי, ילידת 1935, החלה עבודתה במנהל המחקר החקלאי בשנת 1972. החל מראשית עבודתה ועד ליציאתה לגמלאות, בשנת 2004, עסקה ד"ר ורדי בטיפוח זני הדרים חדשים, בתחילה בשיתוף עם פרופ' פנחס שפיגל-רואי, ומתחילת שנות ה-90 כמנהלת ההשכלה בתחום ההדרים.

בשנים 1980 – 2000 היה ענף ההדרים בארץ על סף התמוטטות כללית, וזאת כתוצאה מהרכב הזנים המיושן שלו, חוסר רווחיות ותחרות קשה מצד יצרניות הדרים אחרות בעולם. ביחד עם ראשי מנהל המחקר באותה תקופה, פרופ' יואש ועדיה ז"ל וד"ר עודד ראובני ז"ל, ובמימון מאסיבי של מועצת ההדרים, יצא לדרך בשנת 1990 מיזם ענק שמטרתו לייצר זני הדרים ייחודיים ואיכותיים שיקנו למגדלים הישראליים יתרונות שיווקיים ע"פ המתחרים.

במשך תקופה קצרה יחסית, היטיבה ד"ר ורדי לבחור הורים נכונים לזנים העתידיים, שילבה פעולות תומכות כגון כיפופים לשבירת היוביניליות בזנים הצעירים, ע"מ להכניסם מוקדם יותר לפוריות, והקרינה זנים שנראו מבטיחים ע"מ להפחית בהם את מספר הזרעים.

עליזה, וצוותה המצומצם והמסור, שכלל את חנה, אהובה, אברהם ויוסי, ייצרה כ- 5,000 צאצאים חדשים בכל שנה, כאשר לצד ייצור אדיר זה, צריך כל שנה לברור את הצאצאים המבטיחים, להמשך העבודה.

עליזה הפיחה רוח חדשה בענף ההדרים בישראל, הזנים החדשים שפיתחה מהווים "מנוע הצמיחה" של הענף!

מגוון הזנים שפיתחה עצום ומגוון. תקצר היריעה מלמנות בכל שמותיהם: "אורה", "אור", "עידית" ו"יפית", "אדמוני" ו"אודם", "ראשון" ו"קדם", "מור", "וינולה", "נקטר".... וזו רק רשימה חלקית! מעל שליש מענף ההדרים בישראל (המונה כיום 192 אלף דונם), הוא מזנים שעליזה פיתחה, ובראשם הזן "אור", שמשתרע על פני 50 אלף דונם, ונחשב כמנדרינה הטובה בעולם! הפוטנציאל הכלכלי של תרומתה, עומד על למעלה ממיליארד שקל בשנה למגדלי ההדרים הישראליים, ועוד "כסף קטן" של כ- 2 מל"ח כתמלוגים למדינה עבור המוצרים הפטנטים שפיתחה.

עליזה הייתה אישה מופלאה ונפלאה, שתענוג היה לעבוד עימה. גם בעשור האחרון, כגימלאית, הייתה בעניינים ושמחה (לשמחתנו) לעזור בעצה ובניסיונה הרב.

עליזה נחשבה כחוקרת מובילה בתחומה בעולם. מטפחי הדרים מסין, יפן, ארה"ב, איטליה, ספרד, דרום אפריקה ועוד, העריצו אותה, כיבדו אותה וקינאו בה בהצלחותיה, למרות שהיא תמיד הצטנעה, הן בעבודתה והן בהליכותיה.

מבחינתנו, ד"ר עליזה ורדי שהייתה ראויה לפרס ישראל זכתה לגדול בפרסים – "עשרות אלפי הדונם של הדרי ישראל הנטועים לכבודה, על עבודתה ותרומתה לחקלאות הישראלית". בחייה כבדנו את עליזה בשני פרסי הוקרה:

"חוקרת מצטיינת" מטעם ענף ההדרים – מועצת הצמחים
אות קנט ל"חקלאות פורצת דרך" בשנת 2011.

עם לכתה של עליזה ראוי היה שמנהל המחקר ימצא לנכון לבטא את תרומתה ופעילותה לחקלאות ישראל.
אנו רואים את עצמנו שותפים ומחויבים לכך בכל ליבנו.

עליזה יקרה .
לכי בשלום ובשקט , כפי שעשית כל חיך . אנו בפעילותינו והזנים הנהדרים שהורשת לנו , נהייה לך
הזיכרון הטוב ביותר . עפרוני אפילו קישט את קברך באשכולות יפהפיים שילוו אותך בדרכך .

טל וכל חבריך ומוקיריך בענף ההדרים